

ՕՐԱԿԻՐ ԶՄԵԼԵՆՏԱՅՑ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՑՐԱԿԱՆ

ՔՍԱՆԵՐՈՒԴԻ ԵՐԿՐՈՇ ՏԱՐԻ

ՀԱՅՈՒԹՈՒՆԻ ՀԱԲՐԱՅ 5 ՄԱՅԻՍ 1862

Ф. Т. Т. 674

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՄԱՆԱԴՐԱՄ · 5 ՄԱՅԻՍ

Հոռմի մէջ գտնուած գաղղիացի զօրաց վերին հրամանատար մօսիւ տը կցօն զօրապետը Փարփղ կանչուեցաւ և մօսիւ տը Լավալիթ մարքէզը սփիտի վերադառնայ կըսեն ՚ի Հոռմիւր գեսպահական պաշտօնը շարունակելու : ՚Աբովէոն կայսեր այս օրինակ տնօրէնութիւնը՝ յաջող նշան մըն է հոռմէական խնդրոյն մօտաւոր լուծմանը, ինչպէս որ զբուցած եմք մեր նախընթաց Տեսութեանը մէջ :

Կըհաստատեն նաև, թէ Գաղղիոյ կառավաշը
րութիւնը իւր վերջին որոշումը սրբազան Գահին
իմացնելէ յառաջ, ուզեց Ենդ զիոյ բարյական
գործակցութիւնը ձեռք բերել. քանզի յիշեալ
որոշումը, որ պապական աշխարհական իշխա-
նութեան կատարելապէս ջնջուիլն և Հռոմ
մայրաքաղաքին Խտալացւոց ձեռքը յանձնուիլն
է, այս որոշման գործադրութիւնը, կըսէ մը
զանազան վտանգներէ տպատ չէ, թէպէտե
գործադրութիւնը ըստ ինքեան շատ դիւրին է.
քանզի բաւական է որ Գաղղիացի զօրքը Հռո-
մէն ելլէ և Հռոմի ժողովուրդը իսկոյն անձնա-
տուր պիտի ըլլայ Խտալիոյ թագաւորութեանը,

Վերջապէս կըհաստատեն, թէ Ուծին Երիտանիոյ կառավարութիւնը յօժարամիտ ընդունութիւնը խնդիրը, իւր բարոյական գործակացութիւնը մատուցերէ ՚ի մասին վտանգաւոր հետեւութեանց, որ կընան ծագիլ Հոռոմի խնդրոյն մօտաւոր լուծումէն :

¶ ի իբթոր—Ղ՝ մմանուել թագաւորը ամսոյս 16—
28ին հասաւ ՚ի ՚Նաբովի խոալական փոքրիկ նա-
ւատորմիզով մի , որուն՝ ուշգեկից եղան չորս
գաղղիացի պատերազմական նաւեր : ՚Նորին Վե-
հափառութիւնը եռանդուն և անձնանուէր
սիրով ու մեծ ուժախութեամբ ընդունուեցաւ
՚Նաբովի բոլոր բնակիչներէն :

Ալհաստատեն թէ խոալիս թագաւորը Վա-
յիսի վերջերը՝ Նաբոլիէն մեկնելով Դուլն պի-
տի գայ և անկէց Փարիզ պիտի երթայ ՚ի տե-
սութիւն՝ Նաբոլէն կայսեր : Այս առթիւ կը
յաւելուն, թէ յիշեալ երկու վեհապետաց մէջ
յարձակողական և պաշտպանողական գաղտնի
դաշնադրութիւն մի պիտի ըլլայ : Ծէ պէտե
այս բանը ենթադրութիւն մընէ առայժմ, աս-
կայն հաւանականութենէ զուրկ չերենիր քաղա-
քագէտ անձանց առջեւ :

Վիքթոր կամանուէ լ թագաւորը՝ Մայիսի
Յին ըստ նոր տումարի, Կաբոլիի նաւահանգիս-
տը գտնուած գաղղիսական նաւատորմիզը պտը-
տելու գնաց և նոյն օրը ինքնագիր նամակ մի-
յուղարկեց Կաբոլէն Արքորդին, իւր մտերիմ
չնորհակալութիւնը յայտնելով անոր՝ վասն բա-
րեկամական զգացմանցը գոր ունի իւր անձին
համար և վասն համակրաւթեանը զոր ցուցուց
իմասին իտալական խնդրոյն :

Ոռւսաց օգոստափառ կայսրը իւր ծննդեան
տարեգարձին օրը , այսինքն՝ Եպրիլի 17ին՝ մար-
դասիրական լայտարարութիւն մի հրատարա-
կեց , որով Ըստնիայի գործաւորները ազատ կը
կացուցանէ իրենց կարգին վերաբերեալ հարկէն

ქასნ 1862 ამჴნ : ზარბათალ ნუენ იღე, ანუჩა
გაროւმების გნორჩილებას 89 დაღვაცახან ფა-
ოთაყართხელი և 14 ფათაყართხელი ათასობ-
ის ნებელ ფინოւნებას և მნებავები მთხმებას 1,000
რენი ტავის გარებას 1/6 აზაფიასოւმხეან მარტასი-
რახასნ გნორჩილელ :

Ոռւսաց կառավարութիւնը մօտերս 15 մի-
լիոն լիուա սթէրլինսաց փոխառութիւն մի ըրաւ-
ձեռամբ և սնտանի և Փարբիզի հռչակաւոր Ուոթ-
շվլտ սեղանաւորաց : Այս փոխառութիւնը ,
որ հարուրին 5 տոկոսովէ , մեծ յօժարամառու-
թեամբ և սիրով ընդունուեցաւ Ենդղոյ մէջ :
| ոնտոնին Դայշլ օրագիրը երկար յօդուած մը կը
հրատարակէ ՚ի նպաստ այս փոխառութեան ,
որուն արժէքը , կըսէ , պիտի ծառայէ Ուուսիսյ
ընդարձակ տէրութեան քաղաքական բարեկար-
գութեանցը և առևտրական յառաջադիմու-
թեանցը : Այս յառաջադիմութիւնները խըն-
դակցութեան արժանի են ամեն կերպիւ . և
մանաւանդ ՚ի ներկայութեան Ամերիկյ մէջ
պատահած փոփոխութեանցը , կըյաւելու յիշ-
եալ լրագիրը , բարեքազդութիւն մըն է որ
Ուուսիսն իւր առջի պաշտօնը ձեռք առնու-
իբրև գլխաւոր մատակարար օտար ցորեններու:

Վմերիկայի հեւսիսիային և հարաւային Միացեալ-Ասհանգաց մէջ մօտերս մեծ պատերազմ մի եղաւ Կորընթոս քաղաքին շրջակաները : Իւսպանչեւր ընդդիմամարդ կողմէն 60 հազարէն աւելի զօրք կային : Հետևաբար երեք օր ահագին արիւնահեղութիւն եղաւ ու թէ հիւսիսային և թէ հարաւային զօրաբանակէն շատ մարդիկ սպանուեցան և վիրաւորեցան : Այսուամենայնիւ Հիւսիսային զօրաբանակը վերջապէս մեծ յաղթութիւն ըրաւ և թշնամին հալածեց շատ հեռու, անոր թնդանօդացը և պաշարներուն տիրելով ու բազմաթիւ զօրական կալանաւոր ընէլով :

Հիւսիսային հասարակապետութեան նախագահը հրաման հանեց որ այս երե ելի յաղթութեան համար գոհաբանական մաղթանք կարդացուին եկեղեցեաց մէջ, չնորհակալ ըլլալով Աստոծոյ՝ որ յիշեալ յաջողութեամբ Եւրոպիոյ օտար տէրութեանց միջամտութիւնը հեռացուց Ամերիկայէն :

Ենաբոլիի ասլոտամբութեան զոսպուելին ետեւ
Յունաստանը հանդարտութեան մէջ կըդտնուի
և կառավարութիւնը քանի մը ազատասիրական
զիջումներ ըրաւ , ժողովրդեան մեծագոյն մա-
սին գանգատները գագարեցնելու համար ։ Այս
գանգատներէն գլխաւորը և ապստամբութեան
հիմնաւոր պատճառներէն մէկը թագաւորական
գահին յաջրդութեան խնդիրն էր . որ հետե-
եալ կերպիւ լմբնցեր է , կըսեն . այսինքն Պա-
վեէռայի Լուիթթուլու իշխանին անդրանիկ որ-
դին՝ իւր հօրեղօրը (Օթոն թագաւորին գահին
մօտաւոր ժառանդութիւն ընդուներ է , յանձն-
առու ըլլալով) Յունաց կրօնին հետեւլու :

լ սետոնի Արդինի-Տառի օրագիրը, որ լորտ
Բէլմբրսթընին բերանը կըհամարուի, յետագայ
նշանաւոր յօդուածը կըհրատարակէ :

« Այստ Բէլըրսթընին հրապարակաւ զրուցածը՝ թէ դաղցիայի զօրաբանակին ևս առաւել երկար ժամանակ Հոսկի մէջ մնալը անտեղի և անլայելունէ , մեծ տպաւորութիւն ըրաւ Եւրոպիոյ ամեն տէրութեանց մէջ . և այս տպաւորութիւնը յայտնի ապացոյց մըն է այն բարյական միծ ազգեցութեանը , որուն մէջ Անդղիան մինչեւ յայսօր ամիտից խը շարժումը՝ի մասին գրիծոց խոս-

Հայոց թերակղղւոյն

«Ումանք կըսեն, թէ ըրտ Բէլըրովթընին այս զրուցածը քիչ մը շփտմաթիւն սրատմառեց Գաղղիայւոց կայսեր խորհրդոց մէջ, ուրիշները կըհասասառեն թէ սիրով ընդունուեր է Նարովլոն Երրորդէն իբրև նեցուկ և հաւանութիւն տուեալ՝ ի մասին Խոտղիոյ վերաբերեալ իւր քաղաքականութեանը : Զիսրդ և իցէ, տարակոյս չկայ թէ ըրտ Բէլըրովթընին զրուցածները մած համութիւն սրատմառեցին Գաղղիոյ ամեն կերպ քաղաքական անձանց, և մանաւանդ Գաղղիայի աղատասէր օրագրաց :

Անդիման՝ իւր քաղաքագէտ երևելի պաշտօնէին բիրնութը խօսելով կիմացընէ թէ, ինչպէս որ կըմիափագի որ Գաղղիան իւր զբքք քաշէ Հռոմէն, նոյնպէս կըցանկայ որ Աւատրիան շուտով պարսէ դիւնեստիկը : Այս երկու տէրութիւնները յիշեալ քաղաքաց մէջ աւելի երկար ժամանակ մնալով, թէպէտե երկուքին պայմանները իրարմէ տարրեր են, պատմառ կըլլան, ըստ կարծեաց Անդիմոյ կառավարութեան և Անդիմայի աղդին՝ Խոտղիոյ թշուասութեանը և զայրացմանը . միանդամայն Աւատրիոյ համար՝ դրամական նեղութեանց աղքիւր մընէ և Գաղղիոյ համար՝ բարոյական և կրօնական, կռուց առիթ մը : Քաղաքականութեան ամեն սովորական հաշուց նայելով՝ շատ հեռու չէ այն օրը, յորում Աւատրիան պիտի թողու Վենետիկի նահանգները . բայց որչափ աւելի ուշանայ, այնչափ աւելի նեղութիւն ալիսի ծագի Համաստորկի կայսերական ցեղին համար :

«Ղորտ Բէլըքաթըն ճշմարիտ բարեկամութեան ապացոյց մի տոռաւ , թէլիչտե անհաճոյ սիխտի ըլլոյ , փարատելըմը՝ իւր վերջին տոռենախօսութեամբը , ամեն սիսալ կործիքը զորԱւստրիան կրնայ ունենալ տակաւին՝ ի մասին զգացմանց Անդղիոյ՝ Վենեսատիկի խնդրոյն վրայօք և Տարակոյս չկայ թէ լորտ Բէլըքաթընին այս յայտարարութիւնը մեծ սիրով և ուրախութեամբ ալիսի ընդունուի իտաղիոյ մէջ»:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Օտար տէրութեանց երկիրներուն աղին օսման
եան երկիրը մտնելը կերպապէս արդիլեալ ըլլա-
լով, և մառէքաստանի թէ՛ ծովու և թէ յամաքի ա-
մեն աղաչանքը և աղի աղբիւրները տէրութեան
կողմանէ մատակարարուիլը որոշուած ըլլալով, ան-
ուղղակի հարկաց ընդհանուր տեսչութիւնը իմաց
կուտայ հասարակութեան թէ հետեւալ կանոնա-
դրութիւնները հաստատուեցան :

Յօդուած 1. Օտար տէրութեանց երկիրներէն
ելած աղը թառւրքաստանի մէջ բերելը և ծախելը
արդիլեալ է :

Յօդ . 2 . Արքունի մատակարարութեան գործակալները , մաքսապետները , վարչութեան պաշտօնատարները , քառասունօրեայ զգուշութեան գործակալները և նաւահանգստի հրամանատարները պիտի հսկեն , որպէս զի օտար երկիրներէն ծովու և ցամաքի ձամբով բերուած աղը թէ քիչէ եղեր և թէ շատ , չկրնայ ներս մտնել . և ովոր ըլլայ աղը բե-

բողը, պիտի պարտաւորեն որ անմիջապէս ետ տանի ։
Յօդ . 3 . Եթէ վերայիշեալ գործակալներէն ,
դաշտոնասարներէն և հրամանատարներէն գաղ-
ուուկ , օտար երկրէն ելած աղը՝ թէ՛ ծովէն գալով
առաւշանգիստ մը , կամցամաքէն դալով որ և իցէ-
աեղմը բերուած ըլլայ , բոլորն ալյարքունիս պի-
տի գրաւուի , մկոր ըլլայ անոր տերը և որ կողմէն
կուզէ եկած ուլլայ :

Յօդ · 4 · Եղիպտոսի աղը օսմանեան կայսերութեան երկիրը պիտի չյուղարկուի բաց ՚ի Ատալիայէն , Ալյայիայէն , Քէլէնտրիէն և Պէրութէն : Մանաղէս Առլուտավիայէն և Վալաքիայէն ելած աղը օսմանեան կայսերութեան երկիրը պիտի չյուղարկուի բաց ՚ի Կոստանդնուպոլիսէն , Վառայիէն Շուշուրէն և Վիտինէն :

	Քառերկանի գումարը	Ըստ պահանջման
Վարչի գումարը . . .	360,000	1,645,632
Մաքսի նոր թարիքաներեն աւելորդ եկամուտ . . .	200,000	914,240
Բնդէանուր տրոց վրայ յաւելումն 50,000	228,560	
Տասանորդաց վրայ յաւելումն 75,000	342,840	
Պայտի (նաև) առողք . . .	10,000	45,712
Անշարժ ստացուծոց փոփոխութիւնք (ինթիգան)	20,000	91,424
	<hr/>	<hr/>
	715,000	3,268,408

Հառմեական եկեղեցւոյն քարտղչոց անդա-
գար ջանըը կերպի թէ Ասպարջիւն չեն մմար
Վրեւելքի մէջ։ Թէ պէտե որբազան գահին
անձնանուեր կամ հակամէտ լրազրո թիւնները
շատ չափազանցու թեամբ կը պատմն Պուլլարաց
Հունացէն Հայոց գարձերը ՚ի հառմեականու-
թիւն, այսու ամենայինիւ սասցէ է որ Պուլլա-
րաց մէկ մասը, և Յայներէն ու Հայերէն ո-
մանք, քաջալլուրեալ ՚ի նախատաւոր խոստմանց
քարողաց և ակնկալու թեամբ ապագայ անձնա-
կան օգտից, պատվեկան կրօնը ընդունեցան և
ընդունելու յօժարամատ թիւն ունին թօրո-
քաստանի ներքին կողմերը :

Եւրոպայի լոտգրութիւնները հետեւալյայ-
տարարութիւնը կը հաստարակին, ստորագրեալ
Կառանդինուագուցյ առաքելական փոխանորդէն
Լատինացւոց, 'ի նախագահ՝ Արքեպիսկոպոսէն
Հռոմէական Հայոց յիշեալ մայրաքաղաքին,
'ի միաբաննեալ Յօւնաց արքեպիսկոպոսէն, և 'ի
Հռոմէական Պաւլլորաց հոգեորդ գլուխէն :

“ Ամենասիրելի և զբարք մեր ,
Այերենի թէ Կախախնամութիւնը քանի մը
տարիէ հետէ իւր մարդարարական չնորհըը կը-
տարածէ այս երկիրներուն վերայ , զօրս գերա-
գոյն Նովինը մեր բարեհախանձ ջանիցը յանձ-
նած է և որոնք յառաջին ժամանակները դրեթէ
բոլորովին հերձուածողութեան նուիրուած է-
ին : Դարձերը ՚ի հոռոմէականութիւն , որոնք
յառաջադոյն սակաւ յոյժ և մասնաւոր էին ,
այժմ կըբազմապատճին մեր մէջը և չեն ամփա-
փուիր քանի մը անհատից մէջ , այլ կըտարա-
ծուին բովանդակ ժողովրդոց վերայ :

Ար սիզբան, Հայոց մէջերեան ելաւ այս բարեթաղդ շարժումը, որ հետզհետէ մեծապէս ընդարձակեցաւ: Վմբովք քաղաքներ, որոց մէջ մեկ երկու տարի յառաջ, հազիւ թէ քանի մի հռոմէադաւան Հայ գերգաստանք կօյին, այժմ հազար⁽¹⁾ և աւելի հռոմէադաւան Հայ ընտանիք կըդ անուին: Եւ այս մեր ըստանեցուն նորագոյն օրինակներ են Խորբերդ, Վրասէեր, Ոստոսմծո, Ուտրաշ, Կեսարիա և ուրիշքաղաքներ: Վյո շարժումը ևս առաւելացագութեամբ յառաջափափ երթար, իթէ հարկաւոր հղած միջները (այսինքն դրամ) ունենայինք նոյն շարժմանը նպաստամատոյց ըլլալու և փութոցըներու համար զայն ըստ բաղձանաց սրտից մերսց:

“Հազիւ թէ երկու տարի կայ, որ Պուլղարնեցն
և ս շարժեցան և դարձեցը նախ և յառաջ կոչ
տանդնուպալոց մէջ սկսելով, փութապէս տա-
րածուեցան նահանգաց մէջ։ Այսինքան մի
վախցանք, և բոլոր հերոսան հաւատաց և ո-
մանք տակաւին կըկարծեն թէ Պուլղարաց ա-
ռաջին եպիսկոպոսին, թշուտական Ոօքոլի և
կեղեցականին վախսուսար մահաբեր հարուած
մի տուաւ աւա միաւորութեանը :

մի տուաւ այս միաւորութեանը :

“Ա ակայն ամենն ին այնպէս ցէ վասն զի մարդ գոց չարութիւնը բան մը չկրնար ընելընդզէմ յայտնի կամաց համարնամաւթեանը . ուստի թէպէտև Ասքուսի եղիսակոպուր հռոմէտիանունը թողուց և փախաւ . թէպէտև ամենն ին ըստակ մը չկար որ գարձօղներուն օգնութիւն տրուեր , թէպէտև հերձուածող Յոյները չեն գալարիր բանասրիութիւնները ընելու և նեղութիւններ պատճառելու . և վերջապէս թէպէտև աէրութեանց սմանց գործակալները

(1) Οι αιτιές που μπορεί να είναι στην παραγωγή της αγροτικής παραγωγής:

յալտնի կըմարտնչին՝ այս միաւորութեանը
գէմ, այսու ամենայնիւ Պուլղարաց միաւորու-
թիւնը միշտ ընդարձակիւ լու վերոյ է : Եւ ՚ի
հաստատութիւն մեր ըստածներուն, յառաջ կը
բերեմք թէ, բաց ՚ի ժողովրդոց որոնք ՚ի ըս-
կըբանէ անտի իրենց հաճութիւնը տուին միա-
ւորութեան և հաւատարիմ մնացին, մօտ օրերս
ալ լարիանու պօլսոյ զրջակաները գտնուած գիւ-
ղերը . Դըմիպքաղաքը, փոքրիկ Դրնովան, նաև
անոր շըջակաները եղած ուրիշդիւ զերը հասմէ-
ական եկեղեցւոյն ծոցը մտան ամենայն յօժա-
րամտութեամբ :

“|| երջագիս միտյն Հայ և Ալավեան ցեղերը
չեն որ այս շարժման ազգ եցութեանը ներքե
կրդանութին, այլ նցն խիկ Յունաց մէջևս այս
շարժումը կըտեսնուի : || ասն զի Յոյն արքե-
պիսկոպոս մի, որ բարեբազգ ութիւն կըհամարի
իրեն՝ իւր ստորագրութիւնը գնելու այս յայ-
տարարութեան մէջ սրովարե մտեան ժողովը
դոց բարեպաշտական ողորմութիւնը կըխրնդ-
րուի, անցեալ ՚Նոյն մէնք իրի 9—21ին վերտպար-
ձաւ ՚ի ծոց Հառուտկան Եկեղեցւոյն . և թէ-
պէտ առանց դրամական օգնութեան և հաղա-
րաւոր սպառնալեաց ներքե կրդանուի, այսու
ամենայնիւ արդէն նորագարձ Յունաց փոքրիկ
բազմութիւն մի կըտեսնուի իւր չորս կողմը ,
որ բազմոթիւ ժաղափուրդ մի լըսլու համար
ուրիշ բան չեն խնդրել, բայց միտյն քիչ
մը ժամանակ և բարեպաշտական ողորմութեան
քոջութեութիւնները :

“Վհաւասինկ, ամենասիրելի եղանակը մեր, համառօտ նկարագրութիւն մի այժմեան կացութեանը . և կըլլ ըլլալու է մէկը, որ չտեսնէ մէր աջաց առջեւ եղած այս գործոց մէջ Երախախամութեան յայտնի մէկ շնորհը և բացայցադ դիտաւ որութիւնը : Ո՞մէ ստոյդ չէ որ հասկը կըճերմըկի և հունձը խիստ առատ պիտի ըլլայ, և հաստատուն չէ թէ այս երկիրներուն մէջ ցանուած սերմը անօրուա ըլլալու չէ, ո՞յլ ընդ հակառակն շատ արդիւնաւ որ պիտի ըլլայ և ըստ ժամանակին իւր պատու զները պիտի տայ :

“Իրդ ի՞նչ կըպակսի մեզ, ամենասիրելի եղանակը մեր, ‘ի փութացընել այս մեծ արդիւնքը, Անշուշտ երկնային չորհը չէ որ կըպակսի, ինչպէս գործքերը կտպացուցանեն մեղլիովին . այլև հաւատացելոց հասարակաց Նորմեր ամենասիրելի Պիտո Խներորդին քաջալերութիւնները չեն որ կըպակսին մեզ. վասն զի Աորին Աըրքազնութիւնը իւր բազմաթիւ գործքերով և մանաւանդ մօտերս հասմետական հաւատաց Տարածման հաստատութեան մէջ արելեան մասնութ որ պաշտօնատուն մի կազմելով, յայտնեց բոլոր տշնարհի թէ Երեւելքը որչափ մեծ աեղբանած է իւր հոգու ական խնամատարութեանը

մէջ, որ կըտարածուի ամեն եկեղեցեաց վերսոյ :
“Վաքէ, պէտք է որ զբոցեմք պակսածը, որ
ուրիշբան չէ, բայց միայն հարկաւոր միջոցներ
(այսինքն գրամական օգնութիւններ), որոնք
զէտք են նօր առաքելութիւններ հաստատե-
լու համար, քահանաներ կրթելու, կրօնական
և պրոցյներ հիմնադրելու և եկեղեցիներ շինե-
լու համար . և ահա այս բանն է որ առա-
վիկայ մեր յայտարարութեամբ կըխնդրի մք ձեր
առանձան առ առանձէ ունելուն

“Ճեզ զմէ խնդրու ած զոհերը թէ և հարիւրապա-
սիկ աւելի եղած ըլլոյին , գարձեալ պիտի չլու-
անէինք մեր կարօսութիւնները իմացնելու-
հեղ . սակայն գիտելարժան է թէ իւրաքանչիւր
որ եկեղեցի , զինի իւր հիմնադրութեանը ,

բնայ ինքնիրեն լւր կարօտութիւնները հոգաւ և իւր ծափքը հանել. և յետ այնորիկ նոյն ինքն զիտի աշխատի նոր եկեղեցիներ հաստատելու : Ալ ասն որոյ հռոմէական գաֆէին հետ միաւու եալ եկեղեցիներ հիմնադրելու համար շնոր

բաւական զետքիսն ը հրմադրելու համար շնոր-
շուած սպասման թիւնները սահմանաւոր տևո-
ւութիւն մի պիտի ունենան . բայց միայն եր-
ուս բան մշտնչենուոր կերպիւ պիտի տեէ . ա-
նցմէ մէկն է ձեր բարեգութ ողորմութեամ-
բ կազմեալնոր քրիստոնեայ ժօղովեզոց երախ-
առադիտութիւնը և երկրորդն երկնային Նօրէ
արձատորութիւնը , որո սահմանած է եւր եւե-

զեցւոյն յառաջադիմութեանը համար աշխատօղ ամեն բարեպահ անձանց':

ԵՐԱԳԸՆԻՒ

ԱԵՐ նախընթաց թուովը յիշատակեցինք Մանչէսթէռի մէջ հայոց մատուռ մի հաստատելու առաջարկութիւնը : Այս բարեկապաշտ ինդրոյն վրայօք Փարէլ լրագիրը՝ իւր թուոյն մէջ որ ՚ի 13—25 Շպրէլին, քանի մը մանրամասն տեղեկութիւններ հրատարակելով կը յաւելու, թէ Գաղղրոյ կայսերանիստ մայրաքաղաքը գտնուող սակաւթիւն հայերն ևս այսպիսի խորհուրդ մի ունին մէջ թէրնին :

Տարակոյս չկայ թէ իւրաքանչւր Հայ մեծ ուրա-
խութեամբ և հոգեսր միսիթարութեամբ պիտի լսէ
այսպիսի բարեպաշտական հաստատութեան մի առա-
ջարկութիւնը : Ավակայն յայտնի է որ գործոյ մը
յառաջ երթալուն համար, նոյն գործոյն բարութիւնը
և աղջայնոց փափազը միայն բաւական չէ : Այլ
պատճելու ամեն դժուարութեանց և ըլլալու բոլոր
ծախուց վրայօք յառաջադրյն հասուն մտօք խորհելու
է և հարկաւոր եղած տնօրինութիւնները հոգալու է
միաբանութեամբ և սիրով. քանզի առանց այս ան-
հրաժեշտ պայմանի, դժուարին է յաջողութիւնը և
յարատեռութիւնը որեւէ աղջային գործառնութեան
Փարիսի մէջ քանի մը տարի յառաջ հաստատեալ
Հայկազնեան վարժարանին և Հայոց մատուն ուա-

Աղջային հեղինակի՝ Թարգմանիչք և խմբագլր աս-
էց աւելի մեծ պատճենութիւն չեն կրնար գտնել իրենց
շշատասափրութիւնքն Եւրոպից ծանօթացընելց , և ա-
ռոր համար բոլըր ընելիքնին ալիսի վմի՞ իրենց գործերէն
ի՞կ մէկ օրինակ առարկել անո՞ւ առ հաստե՞ւ .

Mr. A. Calfa, 59, rue Pigalle, Paris.

Պատուիրակամած զրոյ վերասյ (եթէ ունին) տեղեկութիւն
ուլ, ինչպէս նաև վարած պաշտօննուն վերայ :

Հարի չէ ըստ թէ Տ. Ա. Վ. Գալֆայեանին այս դի-
ուարութիւնը ո՞րչափ օգտակար հետեւանք պիտի ունե-
այ թէ ազգին և թէ մատինագրաց հսմար . ուստի կը
ուսամք թէ ազգն ուրախութուամբ պիտի լրէ այս աեկե-
ռութիւնը , և հեղինակը չպիտի դանդաղին նորա հաղոր-

Առակուայէն Ապրիլի 14 ամսաթուովկըդրեն մեզ:

“Այնօդն սրբոյ կաջիմածնի համաձայնեցաւ թոյլ
աւշարունակել զատազրութիւնն Հիւսիսակայլ օրա-
րին, այնու պայմանաւ զի մի տափեցին ’ի նվին հո-
կոր յօդուածք . այսինքն այնպիսի յօդուածք որք
երաբերին առ հաւատն կամ առ ծէսս Հայաստան-
այց սուրբ Եկեղեցւոյ :

“Ասե՞ն թէ վեհափայլ կաթուղիկոսն մտադիր է
այսոսիկ աւուրս երթաւ ’ի Տփխիս վասն կարեռը
ործոց, :

Ուսումնական Խորհրդոյն տնօրէնութեամբը : Ա-
պէկլեանյարդոյ պարան Յովշաննէսը սուրբ Միհո-
ւական մատքառանէն հւալուէ :

